

ПОШИРЕННЯ ГЕЛЬМІНТОЗІВ КОНЕЙ В ЛІСОСТЕПОВІЙ І СТЕПОВІЙ ЗОНАХ УКРАЇНИ

Лазоренко Л.М.

ст.викладач

Сумський національний аграрний університет, м. Суми

e-mail: lora0379@ukr.net

Актуальність проблеми. Найбільшої шкоди галузі конярства завдають інвазійні хвороби, серед яких одне із перших місць належить кишковим нематодозам – параскарозу, збудник із підряду *Ascaridata* та стронгілятозам, збудники із підряду *Strongylata*. За літературними даними майже у 100% коней реєструються стронгілятози органів травлення, збудники яких відносяться до двох родин *Strongylidae* та *Cyathostomidae*. Домінуючими видами стронгілід на території України є: *Strongylus vulgaris* (EI - 29,3%), *S. equinus* (EI - 17,1%), *S. edentatus* (EI - 12,2%), а із родини *Cyathostomidae*: *Cylicocyclus nassatus* (EI - 100%); *Cyathostomum catinatum* (EI - 100%); *Cylicocyclus ashworthi* (EI - 95,1%); *Cylicostephanus longibursatus* (EI - 95,1%); *C. calicatus* (EI - 92,7%) [2]. На території Росії - *Strongylus equinus* (EI 84,2%), *S. vulgaris* (синонім *Delafondia vulgaris*) (EI - 78,6%) та *S. edentatus* (синонім *Alfortia edentatus*) (EI - 65,0%). Екстенсивність ураження ціатостомідами була також високою *Cylicostephanus calicatus* та *C. coronatus* (EI - 78,6%), *C. leptostomus* (EI - 31,2%) і *Cylicocyclus nassatus* (EI - 60,4%), *C. bicoronatus* і *C. goldi* (EI - 65,9%), *C. labiatus* (EI - 50,4%) [1]. На території Білорусії ураженість коней всіх вікових груп стронгілятами органів травлення знаходилась майже на однаковому рівні 96-100%. Реєструвалися види стронгілят *Cyathostomum tetracanthum*, *C. pateratum*, *Cylicocyclus nassatus*, *C. insigne*, *Cylicostephanus longibursatus*, *C. goldi*, *Strongylus equinus*, *S. vulgaris*, *S. edentatus* [4].

Гельмінтози коней мають виражену сезонну динаміку. За даними Шмаюна С.С. (1997) параскароз та стронгілятози реєструються протягом року, проте, максимальне проявлення інвазії виявляли восени [3].

Матеріал і методи досліджень. Вивчення поширення гельмінтозів коней проводили за результатами копроовоскопічних досліджень флотаційним методом Котельникова і Хренова. Всього було досліджено 48 голів коней в лісостеповій зоні України і 35 – в степовій зоні України.

Результати досліджень. Копроовоскопічними дослідженнями встановлено, що екстенсивність параскарозої інвазії (EI) у коней зони лісостепу не перевищувала 29,2%, зони степу – 5,7%, а стронгілідозна досягала, відповідно 43,8% і 65,7%. Інтенсивність параскарозої інвазії (II) була більшою

у тварин зони лісостепу (1,9 екз. яєць в одній краплі флотаційної рідини). У коней степової зони II не перевищувала 0,7 екз. яєць. Кількість яєць стронгілід було більше в одній краплі флотаційної рідини від коней степової зони (II – 4.7 екз.) ніж від тварин лісостепової зони (II – 2,4 екз.).

Отже, при одночасному паразитуванні параскарисів і стронгілід, у тварин лісостепової зони у 25,0%, а у степовій – 5,7%, збільшувалась кількість яєць гельмінтів. У тварин лісостепової зони інтенсивність параскарозної інвазії досягала 2,03 екз. яєць в краплі флотаційної рідини, а стронгілідозної – 2,5 екз. У коней степової зони кількість яєць стронгілід в одній краплі флотаційної рідини досягала 7,1 екз. При паразитуванні у тварин тільки стронгілід, цієї ж природно кліматичної зони, інтенсивність інвазії не перевищувала 4,5 екз. яєць в одній краплі флотаційної рідини.

Висновки. Таким чином, при одночасному паразитуванні параскарисів і стронгілід органів травлення збільшується репродуктивна здатність гельмінтів, а при моно інвазії – знижується.

Література

1. Гельминтозы лошадей Кабардино-Балкарской республики/ [Канокова А.С., Машуков А.В., Исаков Р.Л., Дзодзаева А.Х., Чапаев М.Б., Шхагапсоева А.М.]. – М.: Российский паразитологический журнал. – 2008. - №2. –С. 11-14.
2. Кузьмина Т.А. Применение метода диагностической дегельминтизации для изучения кишечных гельминтозов лошадей/ Т.А. Кузьмина, В.А. Харченко, А.И. Старовир, Г.М. Двойнос //Весник зоологи. – 2004. №38(5).-С. 67-70.
3. Шмаюн С.С. Деякі питання епізоотології, патогенезу, терапії і профілактики нематодозів травного каналу коней Лісостепової зони України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. вет. наук.: спец. 16.00.11 – «Паразитологія» / Сергій Степанович Шмаюн.- Біла Церква, 1997. – 20 с.
4. Ятусевич А.И. Паразитозы желудочно-кишечного тракта лошадей Беларуси/ А.И. Ятусевич, М.П. Синяков, В.В. Петрукович, С.Н. Соглаев // Тр. VI Республ. науч.- практ. конф. - Витебск, 2008.- С. 340-343.